ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Αθήνα, 4 Ιουνίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Προς τον κ. Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Προς τον κ. Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

ΘΕΜΑ: «Ιδιοκτησιακή ασφάλεια, εφαρμογή της αρχής της νησιωτικότητας και επιπτώσεις του νέου χωροταξικού σχεδιασμού στα ακριτικά νησιά της Δωδεκανήσου – Οι περιπτώσεις των Αρκιών, του Μαραθίου και των πέριξ νησίδων»

Τα μικρά ακριτικά νησιά της Δωδεκανήσου αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της εθνικής επικράτειας και διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής, της οικονομικής δραστηριότητας και της ανθρώπινης παρουσίας στις ακριτικές περιοχές του Ανατολικού Αιγαίου.

Οι Αρκιοί, το Μαράθι και οι λοιπές πέριξ νησίδες αποτελούν χαρακτηριστικό παράδειγμα μικρών νησιωτικών κοινοτήτων, οι οποίες διατηρούνται ζωντανές χάρη στην επιμονή των ελάχιστων μονίμων κατοίκων τους, παρά τις σημαντικές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν λόγω απομόνωσης, περιορισμένων υποδομών, αυξημένου κόστους διαβίωσης και περιορισμένων αναπτυξιακών δυνατοτήτων.

Η Πολιτεία, σύμφωνα με το άρθρο 101 παρ. 4 του Συντάγματος, υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών περιοχών κατά τη διαμόρφωση και εφαρμογή των δημόσιων πολιτικών. Η συνταγματική αρχή της νησιωτικότητας δεν αποτελεί απλή διακήρυξη προθέσεων, αλλά δεσμευτική κατεύθυνση για τη διοίκηση και τη νομοθετική λειτουργία του κράτους. Ως εκ τούτου, κάθε πολιτική που αφορά ιδιοκτησιακά δικαιώματα, χωροταξικό σχεδιασμό, αναπτυξιακές δυνατότητες και μόνιμη κατοίκηση στα μικρά ακριτικά

νησιά οφείλει να αξιολογείται υπό το πρίσμα των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και αναγκών τους.

Ωστόσο, εδώ και πολλά χρόνια οι κάτοικοι των συγκεκριμένων νησιών βρίσκονται αντιμέτωποι με σοβαρή ιδιοκτησιακή ανασφάλεια εξαιτίας δικαστικών διεκδικήσεων και αμφισβητήσεων του Ελληνικού Δημοσίου. Το ζήτημα έχει αναδειχθεί επανειλημμένα μέσω κοινοβουλευτικών παρεμβάσεων και επίσημων ερωτήσεων στη Βουλή, ενώ στις απαντήσεις του Υπουργείου Οικονομικών καταγράφεται η θέση του Δημοσίου περί κυριότητας σημαντικών εκτάσεων των νησιών αυτών.

Την ίδια στιγμή, πολίτες που απέκτησαν ακίνητα με νόμιμους και μεταγεγραμμένους τίτλους, μέσω διαδικασιών που πραγματοποιήθηκαν από τον Δήμο Πάτμου και εγκρίθηκαν από αρμόδιες δημόσιες αρχές, συνεχίζουν να βρίσκονται σε καθεστώς αβεβαιότητας, με σοβαρές οικονομικές, κοινωνικές και αναπτυξιακές συνέπειες.

Ιδιαίτερη σημασία έχει το γεγονός ότι με το άρθρο 126 του ν. 4972/2022 επιχειρήθηκε να δοθεί λύση σε ζητήματα ιδιοκτησιακής ανασφάλειας που αφορούν μικρά νησιά της Δωδεκανήσου, μεταξύ των οποίων οι Αρκιοί, το Μαράθι, το Αγαθονήσι, η Σαρία, η Ψέριμος και το Καστελόριζο. Παρά ταύτα, εξακολουθούν να εκφράζονται ανησυχίες ότι το πρόβλημα δεν έχει επιλυθεί οριστικά και ότι η ανασφάλεια δικαίου εξακολουθεί να λειτουργεί αποτρεπτικά για την παραμονή και την εγκατάσταση κατοίκων.

Παράλληλα, ο υπό διαμόρφωση νέος χωροταξικός σχεδιασμός για τον τουρισμό και οι προβλεπόμενοι περιορισμοί στις παράκτιες ζώνες δημιουργούν πρόσθετο προβληματισμό. Η εφαρμογή οριζόντιων μέτρων σε μικρά ακριτικά νησιά με περιορισμένη διαθέσιμη γη, μικρή κλίμακα οικονομικής δραστηριότητας και ελάχιστες δυνατότητες ανάπτυξης ενδέχεται να επιδεινώσει περαιτέρω τις δημογραφικές και οικονομικές πιέσεις που ήδη αντιμετωπίζουν.

Η διατήρηση μόνιμου πληθυσμού στα μικρά ακριτικά νησιά δεν αποτελεί μόνο αναπτυξιακό ή κοινωνικό ζήτημα. Αποτελεί ζήτημα εθνικής σημασίας. Η ελληνική πολιτεία οφείλει να δημιουργεί συνθήκες ασφάλειας δικαίου, σταθερότητας και προοπτικής για τους κατοίκους των ακριτικών νησιών και όχι συνθήκες αβεβαιότητας που ενδέχεται να οδηγήσουν σε περαιτέρω πληθυσμιακή συρρίκνωση.

Επειδή η αρχή της νησιωτικότητας αποτελεί συνταγματική υποχρέωση της Πολιτείας.

Επειδή το ιδιοκτησιακό καθεστώς στους Αρκιούς, το Μαράθι και τις πέριξ νησίδες εξακολουθεί να προκαλεί σοβαρά προβλήματα στους κατοίκους,

Επειδή και οι νέες χωροταξικές ρυθμίσεις ενδέχεται να επηρεάσουν δυσανάλογα τα μικρά ακριτικά νησιά,

Ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. Ποια είναι σήμερα η επίσημη θέση του Ελληνικού Δημοσίου ως προς το ιδιοκτησιακό καθεστώς των Αρκιών, του Μαραθίου και των λοιπών πέριξ νησίδων;

2. Πόσες δικαστικές διεκδικήσεις, αγωγές ή λοιπές εκκρεμείς υποθέσεις υφίστανται σήμερα μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και κατοίκων ή ιδιοκτητών ακινήτων στις συγκεκριμένες περιοχές;

3. Ποια συγκεκριμένα μέτρα έχουν ληφθεί για την εφαρμογή του άρθρου 126 του ν. 4972/2022 και ποια είναι τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα εφαρμογής του;

4. Προτίθεται η Κυβέρνηση να προχωρήσει σε οριστική νομοθετική ρύθμιση για την πλήρη και αμετάκλητη επίλυση των ιδιοκτησιακών εκκρεμοτήτων στους Αρκιούς, το Μαράθι και τις λοιπές ακριτικές νησίδες;

5. Έχει εκπονηθεί ειδική μελέτη εκτίμησης επιπτώσεων των νέων χωροταξικών ρυθμίσεων στις μικρές ακριτικές νησιωτικές κοινωνίες και ποια είναι τα συμπεράσματά της;

6. Προβλέπεται η θέσπιση ειδικών εξαιρέσεων ή ειδικού καθεστώτος για τα μικρά ακριτικά νησιά στο πλαίσιο του νέου χωροταξικού σχεδιασμού;

7. Ποια συγκεκριμένα μέτρα σχεδιάζει η Κυβέρνηση για την ενίσχυση της μόνιμης κατοίκησης, της ασφάλειας δικαίου, της μικρής νησιωτικής επιχειρηματικότητας και της βιώσιμης ανάπτυξης στα ακριτικά νησιά της Δωδεκανήσου;

8. Προτίθεται η Κυβέρνηση να προχωρήσει στη διαμόρφωση ειδικής εθνικής πολιτικής για τα μικρά ακριτικά νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, ώστε οι αποφάσεις που αφορούν ιδιοκτησιακά ζητήματα, χωροταξικό σχεδιασμό και αναπτυξιακές δυνατότητες να αξιολογούνται υπό το πρίσμα της δημογραφικής, κοινωνικής και εθνικής τους διάστασης;

9. Έχει εφαρμοστεί κατά τη διαμόρφωση του νέου Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τον Τουρισμό η συνταγματική αρχή της νησιωτικότητας και, εφόσον ναι, με ποια

συγκεκριμένα κριτήρια και ειδικές προβλέψεις για τα μικρά ακριτικά νησιά της Δωδεκανήσου;

Οι ερωτώντες βουλευτές

Χρηστίδου Ραλλία

Πούλου Γιώτα

Τζάκρη Θεοδώρα

Δρ. Χουρδάκης Μιχαήλ